

Byrådets sak

Byrådets sak nr.: 33/2015
Vedtaksdato: 08.10.2015

Vår ref. (saksnr.): 201503004-5
Arkivkode: 499

HØRINGSSVAR NOU 2015: 8 FREMTIDENS SKOLE

Saksfremstilling:

Det vises til høringsbrev av 10.06.15 fra Kunnskapsdepartementet, hvor NOU 2015: 8 ble sendt på høring (se vedlegg). I høringsbrevet er det lenke til NOU 2015:8.

I juni 2013 ble det oppnevnt et offentlig utvalg som skulle vurdere grunnopplæringens fag opp mot krav til kompetanse i et fremtidig samfunns- og arbeidsliv. I september 2014 ferdigstilte utvalget kunnskapsgrunnlaget gjennom NOU 2014:7 *Elevens læring i fremtidens skole*. I juni 2015 leverte utvalget sin hovedutredning NOU 2015:8 *Fremtidens skole*.

I tråd med mandatet har utvalget vurdert hvilke kompetanser elevene vil trenge i fremtiden. Utvalget anbefaler at det som en videreutvikling av Kunnskapsløftet settes i gang en prosess med å fornye innholdet i fagene. Utvalget anbefaler at et bredt kompetansebegrep og fire kompetanseområder legges til grunn for innholdet i fagene.

Følgende fire kompetanseområder bør prioriteres i fremtidens skole:

- fagspesifikk kompetanse (fagkunnskap)
- å kunne lære (metakognisjon og selvregulert læring)
- å kunne kommunisere, samhandle og delta (lese-, skrive- og muntlig kompetanse, samhandling, deltakelse og demokratisk kompetanse)
- å kunne utforske og skape (kritisk tenkning, problemløsning, kreativitet og innovasjon)

Andre anbefalinger fra utvalget:

- Dagens grunnleggende ferdigheter reformuleres til kompetanser
- Fagene fornyes gjennom nye læreplaner som tar utgangspunkt i fagområdene, ikke enkeltfagene, og de fire kompetanseområdene
- Det utarbeides nye, færre og tydeligere kompetansemål for fagene
- Det utvikles en plan for kompetanseutvikling som legger vekt på de fire kompetanseområdene og fornyede læreplaner
- Det utvikles en overordnet strategi for innføring av fornyet innhold i skolen

Vedtakskompetanse:

Uttalelsen avgis av byråden for kunnskap og utdanning etter delegert fullmakt, jf. bystyrets vedtak 30.05.2001, sak 218 og byrådets vedtak av 03.07.2001, sak 1360 om behandling av høringsuttalelser fra Oslo kommune.

Vedtak:

Oslo kommune avgir følgende høringsuttalelse til NOU 2015:8 *Fremtidens skole*:

1. Overordnet kommentar

I følge mandatet for NOU 2015:8 *Fremtidens skole* skal grunnskoleopplæringens fag vurderes opp mot krav til kompetanser i et framtidig samfunns- og arbeidsliv. Oslo kommune savner et innledende kapittel, hvor det redegjøres for status og utfordringer i norsk grunnopplæring, som basis for videreutvikling av norsk skole med hensyn til innhold, fag og kompetanser. Grunnopplæringen er godt dokumentert, og det har også vært gjennomført en omfattende evaluering av reformen Kunnskapsløftet. Det burde også vært gjort en oppsummering av hvilke områder i realiseringen av Kunnskapsløftet som ikke er gjennomført tilfredsstillende, eller som må forsterkes.

Framtidens skole må ha som mål at flere elever skal kunne lese og regne bedre enn i dag, langt flere må lykkes i å fullføre og bestå videregående opplæring, slik at de blir selvhjulpne og klarer seg i videre utdanning og arbeidsliv. Fag og kompetanser er vesentlig i den forbindelse.

Utvalget anbefaler fire kompetanseområder som grunnlag for fornyelse av skolens innhold:

- fagspesifikk kompetanse
- å kunne lære
- å kunne kommunisere, samhandle og delta
- å kunne utforske og skape

Utvalget løfter også fram behovet for dybdelæring og sterkere vektlegging av progresjon i opplæringen. Både kompetanseområder og kvaliteter ved opplæringen, som progresjon og dybdelæring, er intendert og inkludert i dagens læreplaner og lovverk, men det er grunn til å stille spørsmål ved om dybdelæring og progresjon er godt nok ivaretatt i dagens skole. Derfor er det viktig at utredningen forsterker oppmerksomheten på dette.

Som overordnet kommentar ønsker Oslo Kommune å understreke at LK06 med tilhørende lover og forskrifter, gir skoleeiere og skoler et stort handlingsrom for å gjennomføre de fleste av utvalgets anbefalinger. Når praksis og gjennomføring svikter, skyldes ikke det manglende mål og intensjoner. Etter vår vurdering, basert på dokumentasjon og erfaring, er fremdeles ikke LK06 gjennomført etter intensjonen på alle områder. Det kan blant annet vises til evalueringen av kunnskapsløftet, eksamensresultater og status for bestått videregående opplæring. Det må samtidig legges til at i perioden fra 2006, hvor LK06 ble innført, er innsatsen for å bedre elevenes grunnleggende ferdigheter og deres prestasjoner i basisfag skjerpet. Det gjelder både det daglige arbeidet i skolen og myndighetenes satsning på etter- og videreutdanning av lærere.

Oslo kommune ser verdien av at fagovergripende kompetanser ivaretas, blant annet elevenes selvregulerte læring, deltakelse, kritisk tenkning og innovasjon. Oslo kommune mener dette kan utføres innenfor rammen av dagens læreplaner, eventuelt ved en justering av kompetansemål.

Oslo kommune mener dagens definisjon av grunnleggende ferdigheter er gode og fortsatt vil være viktige i årene som kommer. I Oslo har det blitt lagt ned et betydelig og systematisk arbeid over de siste ti årene for å styrke elevenes grunnleggende ferdigheter. Rekruttering av gode lærere og skoleledere, kompetanseheving, åpenhet om resultater, tilpasset opplæring og målrettet innsats og ressursbruk har vært viktig for å gi alle Osloelever et godt læringsutbytte og gode grunnleggende ferdigheter. Oslo har iverksatt en rekke tiltak for å løfte elever med særlig svake grunnleggende ferdigheter, som blant annet økt innsats for språkopplæring i barnehage og utvidet timetall i norsk og matematikk på skoler med mange minoritetsspråklige elever.

Det systematiske arbeidet med grunnleggende ferdigheter har gitt resultater. Osloskolen bidrar til sosial mobilitet. Alle elevgrupper i Oslo, både de ressurssterke og ressursvake, får bedre resultater enn elevene i resten av landet. Osloelevene viser resultater over landsgjennomsnittet på nasjonale prøver og eksamen, til tross for at Oslo har en mer sammensatt elevgruppe.

På nasjonale prøver i lesing 5. trinn har andelen elever på laveste mestringsnivå sunket siden innføringen av de nasjonale prøvene i 2010. I 2014 var kun 15 prosent av elevene på dette nivået, mot 23 prosent nasjonalt. Også på lesing i 8. trinn er utviklingen positiv og resultatene i Oslo er langt over det nasjonale gjennomsnittet. Oslo har både lavere andel på de to laveste mestringsnivåene og langt høyere andel på de to øverste mestringsnivåene. På de nasjonale prøvene i regning har Oslo i perioden siden 2010 hatt lavere andel svakt presterende elever enn resten av landet. Også her har Oslo en langt større andel elever på de høyeste mestringsnivåene. På eksamen presterer Osloelevene bedre enn landsgjennomsnittet i omtrent alle fag.

Oslo kommune mener at resultatene kommunen har oppnådd viser at det er rom for å styrke arbeidet med grunnleggende ferdigheter innenfor Kunnskapsløftet og mener dette bør være prioriteringen fremover. Oppfølging av utvalgets utredning må bidra til dette.

Oslo kommune ser ikke behovet for ny utdanningsreform som oppfølging av utvalgets utredning. Vi slutter oss til en justering av læreplaner innenfor rammene av LK06, men vil likevel påpeke at tid til implementering av nye fag og læreplaner, vil tas fra læreres verdifulle undervisningstid med elevene.

Endring i skolen krever langsiktig planlegging. Kunnskapsløftet har virket i rundt ti år. Oslo kommune mener det er betydelig rom for videreutvikling av skolen innenfor de rammene Kunnskapsløftet gir. Det er naturlig at læreplaner i fag gjennomgås og videreutvikles etter ti år. Vi vil her anbefale å justere og fordele kompetansemål per årstrinn, og opprettholde status for grunnleggende ferdigheter i læreplanverket. Vi støtter utvalgets anbefaling om mer oppmerksomhet på dybdelæring og progresjon i fagene. Vi støtter ikke forslaget om at sosial og emosjonell kompetanse skal integreres i kompetansemål og bli gjenstand for vurdering.

2. Kompetanser i fremtidens skole

Fire kompetanseområder i framtidens skole

Utvalgets anbefaling:

I utredningen anbefales det at fire kompetanseområder skal danne utgangspunkt for å fornye skolens innhold. Læreplanens generelle deler og fagovergripende kompetanser skal integreres bedre i den fagspesifikke kompetansen. I tillegg skal flerfaglige tema gå på tvers av fag, og sammenhengen mellom fag innen hvert fagområde og mellom fagområdene skal styrkes.

Oslo kommunes kommentar og anbefaling:

- Utvalget legger opp til betydelig strukturelle endringer i læreplanene for fag. Dette vil medføre et omfattende og komplisert læreplanarbeid, som i realiteten vil resultere i helt nye læreplaner. Oslo kommune vil fraråde en ny utdanningsreform med nye læreplaner. Etter vår vurdering kan viktige intensjoner i utredningen ivaretas gjennom begrensede justeringer. LK06 er ikke gjennomført ennå, men har hatt god effekt på mange områder. Utvalgets anbefalinger må vurderes i lys av dette. Vi ser imidlertid behov for en justering av dagens læreplaner. Dette blir redegjort for under punkt 2: *Fagfornyelse og læreplanmodell*.
- Implementering av nye læreplaner og lokalt læreplanarbeid er svært tid- og ressurskrevende for hele utdanningssektoren, særlig for skolene, og kan gå utover undervisningen. Omfattende etter- og videreutdanning, basert på nye læreplaner, medfører at lærere får et fravær fra undervisningen.
- Kompetanseområdet *fagspesifikk kompetanse* med kategoriseringen av fire fagområder, kan føre til en reduksjon av sentrale fag. Oslo kommune stiller spørsmål ved at norskfaget ikke har en særskilt plass i språkfagområdet. Norskfaget har mange dimensjoner, og vi savner en tydeliggjøring av faget som tekst-, litteratur- og kulturfag. Gjennom tekst- og litteraturundervisningen kan norskfaget ta ansvar for kritisk literacy.
- Teknologisk kompetanse vil være av særskilt betydning i framtidens skole. Dette fremgår ikke av utredningen. Oslo kommune savner en redegjørelse for hva utvalget legger i *teknologiske fag*, samt hvilken plass *teknologi* skal ha i fagområdet *Matematikk, naturfag og teknologi*, og i de fagområdene hvor teknologi ikke er eksplisitt nevnt.
- Oslo kommune har god erfaring med å tilby opplæring i fremmedspråk på 5.-7. årstrinn. Dersom andre fremmedspråk skal innføres på barnetrinnet, bør timetallet økes nasjonalt og ikke tas fra eksisterende fag- og timefordeling på barnetrinnet. Innføringen må forberedes godt, slik at det er tilstrekkelig med kvalifiserte fremmedspråklærere på barnetrinnet.

Grunnleggende ferdigheter

Utvalgets anbefaling:

Utvalget anbefaler å reformulere dagens grunnleggende ferdigheter. Forslaget begrunnes med en evaluering av LK06, som tyder på at implementering av grunnleggende ferdigheter har kommet kort og er forstått smalere enn intensjonen i LK06. Videre argumenterer utvalget med at ferdighetsbegrepet ikke ivaretar en kontinuerlig utvikling gjennom opplæringsløpet, i like stor grad som kompetansebegrepet.

Oslo kommunes kommentar og anbefaling:

Oslo kommune støtter ikke forslaget om å reformulere de grunnleggende ferdighetene, men vektlegger betydningen av å beholde dagens fellesbetegnelse, med følgende begrunnelser:

- Det har vært en utvikling i skolenes forståelse og arbeid med grunnleggende ferdigheter siden LK06. Grunnleggende ferdigheter ble med læreplanrevisjoner i 2013 mer integrert og tydeliggjort i kompetansemål. Oslo kommune mener dette arbeidet må forsterkes fremfor å svekkes, slik utredningen legger opp til med en reformulering.
- Grunnleggende ferdigheter er viktige forutsetninger for læring i alle fag, på alle trinn. At grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemål på alle trinn, viser at

ferdighetsbegrepet ivaretar progresjon og kontinuerlig utvikling gjennom hele det 13-årige løpet.

- Resultater fra nasjonale prøver dokumenterer et behov for å styrke elevenes grunnleggende ferdigheter ytterligere. Norske elever leser ikke godt nok. For å forbedre elevers språkforståelse må grunnleggende språkferdigheter, som lese, skrive og uttrykke seg muntlig, være en sentral del av opplæringen.
- Oslo kommune mener det er viktig å beholde regning som grunnleggende ferdighet i alle fag, og at det ikke erstattes med utvalgets foreslåtte *matematisk kompetanse*. Regning som grunnleggende ferdighet innebærer å kunne anvende matematikk i ulike fag når det er relevant og på de ulike fagenes premisser. En av problemstillingene som trekkes fram i forbindelse med de svake matematikkresultatene i Norge, er at matematikkundervisningen ikke oppleves som relevant og praktisk. Gjennom systematisk arbeid med regning i flere fag, vil matematikk inngå i flere kontekster og oppleves mer relevant for elevene. Vi vil fraråde en anbefaling som kan bety en svekkelse av regning og matematikk i norsk skole.
- Oslo kommune stiller seg spørrende til at digitale ferdigheter ikke er foreslått som en egen fagovergripende kompetanse i framtidens skole. Når digital kompetanse primært skal knyttes til fagspesifikk kompetanse i fagene, kan dette føre til en ansvarspulverisering. Det er da en fare for at viktig opplæring i digitale ferdigheter ikke blir godt nok ivaretatt. IKT skal også fungere som kilde for nye læringsprosesser og måter å skape kunnskap på. God digital kompetanse er en forutsetning for utviklingen av framtidens skole.
- Oslo kommune ser verdien av at arbeidet i skolene vektlegger sterkere det utvalget omtaler som fagovergripende kompetanser, blant annet elevenes selvregulerte læring, deltakelse, kritisk tenkning og innovasjon. Oslo kommune mener dette kan utføres innenfor rammen av dagens læreplaner, eventuelt ved en justering av kompetansemål.

3. Fagfornyelse og læreplanmodell

Et bredere kompetansebegrep

Utvalgets anbefaling:

Utvalget legger til grunn et bredt kompetansebegrep for framtidens skolefag. I utredningen framheves det at læreplanens generelle deler i større grad bør reflekteres i læreplaner for fag. Blant annet foreslås det at sosiale og emosjonelle kompetanser uttrykkes i en kompetansemålform.

Oslo kommunes kommentar og anbefaling:

- Oslo kommune støtter forslaget om å videreføre formålsparagrafen, Prinsipper for opplæringen og Generell del, og ser behovet for å tydeliggjøre sammenhengen mellom delene. Oslo kommune vil imidlertid presisere at skolens samfunnsoppdrag er mer enn kompetansemål i fag.
- Oslo kommune stiller seg kritisk til forslaget om at sosial og emosjonell kompetanse skal integreres i kompetansemål, og slik sett bli gjenstand for vurdering. Utvalgets forslag vil føre til en sammenblanding av faktisk kunnskap, for eksempel i faget matematikk, med kompetanser som elevens innsats og utholdenhet. Det er uheldig og vil også innebære store

vurderingsutfordringer. De sosiale og emosjonelle kompetansene må skolene arbeide med, systematisk og strukturert, men ikke integrert i mål for fagkompetanse.

Kompetansemål, progresjon og dybdelæring

Utvalgets anbefaling:

Utvalget anbefaler å ha færre og mer likt utformede kompetansemål, men vil videreføre prinsippet om å ha kompetansemål etter hovedtrinn i grunnskolen. Utvalget vektlegger at nye læreplaner for fag skal ivareta dybdelæring og tydeligere progresjon i større grad enn dagens læreplaner.

Oslo kommunes kommentar og anbefaling:

Oslo kommune støtter ikke forslaget om å utforme nye læreplaner i fag, men ser det som naturlig at læreplaner og kompetansemål justeres etter ti år med eksisterende læreplaner. Det er behov for mer substans og varig læring i skolen. Innenfor dagens rammer, ser Oslo kommune behov for å justere følgende:

- Oslo kommune støtter forslaget om å ha færre og mer likt utformede kompetansemål. Kompetansemålene må være både tilstrekkelig overordnet og tilstrekkelig konkrete med hensyn til forventet kunnskapsinnhold i opplæringen.
- Oslo kommune støtter ikke utredningens forslag om å videreføre prinsippet med kompetansemål etter hovedtrinn i grunnskolen. Oslo kommune har god erfaring med bruk av veiledende læringsmål fordelt på årstrinn. Vi anbefaler at det utarbeides nasjonale kompetansemål per årstrinn for å sikre kvalitativt gode mål, og begrense forskjeller mellom kommuner og skoler. Et lokalt handlingsrom kan ivaretas i nasjonalt formulerte kompetansemål per årstrinn.
- Lokalt utarbeidede nasjonale kompetansemål per årstrinn sikrer kvalitet og likeverdighet mellom skoler og kommuner. Dessuten spares lærerne for mye tidsbruk. Lokalt læreplanarbeid er et omfattende og ressurskrevende arbeid, som går på bekostning av læreres undervisningsarbeid og oppfølging av elevers læring.
- Oslo kommune støtter utvalgets anbefaling om å styrke fokuset på dybdelæring og tydeliggjøre progresjon i fag, med mål om at elevene skal lære mer og bedre. Dybdelæring og progresjon skal komme tydeligere fram av kompetansemål og grunnleggende ferdigheter, samt i støttmateriell om hva som kjennetegner progresjon i de enkelte fagene.
- Oslo kommune synes det er uheldig at begrepet *tilpasset opplæring* er nedtonet i utredningen, der det kun nevnes to ganger. Vi ser dette som en viktig rettighet for å sikre elevsentrert opplæring knyttet til den enkelte elevs behov, og ikke gruppens og klassens som helhet. Elevene møter skolen med ulike evner og forutsetninger. God tilpasset opplæring er når alle elever har noe de kan strekke seg etter.
- Oslo kommune vil framheve betydningen av at det tilrettelegges for progresjon mellom årstrinn og ikke kun mellom hovedtrinn. Vi viser til tidligere kommentar om årstrinn. Vi støtter utvalgets forslag om at læreplaner i seg selv og tilhørende veiledningsressurser, skal gi økt støtte i læreres tilrettelegging for god progresjon i elevenes læring.
- Økt satsing på læringsfremmende tilbakemeldinger vil i tillegg styrke elevers progresjon og dybdelæring i fag.

4. Undervisning og vurdering

Utvalgets anbefaling:

Utvalget foreslår flere tiltak for å styrke standpunktvurdering. Tiltakene omfatter tydeligere felles krav til vurdering av elevenes nivå, samt veiledningsressurser, kompetanseheving og etablering av kvalitetssikringsprosesser lokalt.

Oslo kommunes kommentar og anbefaling:

- Oslo kommune støtter anbefalingen om å styrke skolenes arbeid med å ivareta forskriftens krav til undervisvurdering, og vil særlig vektlegge læringsfremmende tilbakemeldinger og elevenes aktive rolle i læringen.
- Oslo kommune støtter utvalgets forslag om å dyktiggjøre lærere i å sette pålitelig og rettferdig standpunktvurdering. Oslo kommune har god erfaring med felles veiledende læringsmål per årstrinn, skoleringer og veiledningsmateriell, som har til hensikt å fremme likeverdig vurdering av elever på tvers av skoler. Slike tiltak bør også utvikles nasjonalt.
- Det fremgår som uklart i utredningen hvordan elevenes kompetanse skal vurderes. Noen steder står det at kompetansemål i fag skal være gjenstand for vurdering, mens det andre steder antydes et behov for å motvirke en streng faginndelt vurdering. Denne utydeligheten er uheldig.
- Utvalgets forslag om at sosiale og emosjonelle kompetanser skal inngå som en del av kompetansemålene i fag, samtidig som det ikke skal tillegges vekt i den samlede sluttvurderingen, framstår som motstridende og utydelig. Som tidligere påpekt, er ikke Oslo kommune enig i at elevers sosiale og emosjonelle kompetanser skal bli vurdert, noe som blir en konsekvens dersom det skal inngå i kompetansemål i fag.
- Oslo kommune støtter ikke utvalgets anbefaling om å utvikle læringsstøttende prøver i fagovergripende kompetanser. Vi vil heller framheve verdien av hyppigere læringsstøttende prøver i grunnleggende ferdigheter. Vi anbefaler at det bør utvikles nye statlige kartleggingsprøver hvert år.
- Oslo kommune stiller seg undrende til at utvalget bare nevner nasjonale prøver et par ganger under redegjørelse av dagens kvalitetsvurderingssystem. Det tas ikke stilling til videreføring eller ikke. Dette kan ha sammenheng med utvalgets forslag om å reformulere grunnleggende ferdigheter. Oslo kommune ønsker som tidligere nevnt å beholde grunnleggende ferdigheter, slik de er i dagens læreplan. Nasjonale prøver har muliggjort å identifisere og støtte opp under elevers progresjon i grunnleggende ferdigheter, og er et godt verktøy for læring og et pedagogisk verktøy for lærerne. Prøvene i seg selv - og tekstutvalget i prøvene - stimulerer til at grunnleggende ferdigheter arbeides med i alle fag. I tillegg til dagens omfang av nasjonale prøver, anbefaler Oslo kommune at det utvikles en nasjonal prøve i regning på Vg1, for å fange opp elever i risikozonen. Dette er et tiltak for at flere elever skal fullføre og bestå videregående opplæring.

Utvalgets anbefaling:

Utvalget anbefaler at det nedsettes et ekspertutvalg som skal vurdere på hvilken måte dagens eksamenssystem kan videreutvikles. Ekspertutvalget skal også vurdere hvordan

standpunktvurdering og eksamen samlet kan gi pålitelig og relevant informasjon om elevenes kompetanse.

Oslo kommunes kommentar og anbefaling:

Oslo kommune støtter forslaget om å nedsette et ekspertutvalg for å vurdere ordningene for sluttvurdering. Oslo kommune vektlegger betydningen av at ekspertutvalget er sammensatt slik at skoleeier, skoleledere og lærere er representert med erfaringer fra standpunktvurdering og eksamen.

5. Implementering

Utvalget foreslår en rekke tiltak for hvordan deres anbefalinger om fagfornyelse og ny læreplanmodell skal implementeres. Som nevnt støtter ikke Oslo kommune anbefalingene som medfører en ny utdanningsreform med nye fag og læreplaner. Våre kommentarer til anbefalingene som angår implementering, vil derfor knyttes til revisjon av dagens læreplaner innenfor rammene for LK06.

- Oslo kommune vil igjen påpeke at utdanningssektoren har vært gjennom omfattende etter- og videreutdanning i forbindelse med implementering av LK06. Økt kvalitet i skolen henger sammen med kvaliteten i den daglige undervisningen. Det må tas hensyn til dette og at både skoleledere og lærere ønsker begrenset fravær fra undervisningen.
- Det er i tillegg utfordrende å få universitets- og høyskolesektoren til å delta i anbudskonkurranser vedrørende kompetanseutvikling for lærere. Dette må det tas høyde for ved planlegging av framtidig etter- og videreutdanning.
- Oslo kommune støtter anbefalingen om å utforme en presisering i regelverket av skoleeiers ansvar for å tilrettelegge for kvalitet og prosesser i det lokale læreplanarbeidet.
- Oslo kommune støtter behovet for et løft i profesjonaliseringen av læreryrket og vektlegger betydningen av å styrke profesjonsfellesskap på skolene, som en forutsetning for å videreutvikle opplæringen. Oslo kommune har god erfaring med skoletilpasset kompetanseutvikling med systematisk oppfølging over tid.
- Oslo kommune støtter en gjennomgang av systemet for kvalitetsvurdering med henblikk på forenkling. Dette angår både verktøy for å vurdere elevenes læring og skolebaserte vurderingsprosesser. Vi vil her presisere viktigheten av at tiltakene er målrettede og svarer til dokumenterte utfordringer. Det må i tillegg sikres forankring og involvering av skoleeiere og skoler.

6. Andre innspill

- Oslo kommune anbefaler at alle elever i grunnskolen skal ha en time med fysisk aktivitet hver dag. Sett i lys av helseutfordringer i framtiden, er Oslo kommune kritisk til at utøvelse av fysisk aktivitet i utredningen hovedsakelig omtales under det flerfaglige temaet *Folkehelse og livsmestring*. I omtalen av fagområdet *Praktiske og estetiske fag* beskrives kun en tilsynelatende teoretisk kompetanse om egen fysisk og psykisk helse.

7. Oppsummering

Oslo kommune anbefaler ikke at NOU 2015:8 *Fremtidens skole* følges opp med en ny utdanningsreform med nye læreplaner etter ny struktur. Det er naturlig at læreplaner i fag videreutvikles etter ti år, men Oslo kommune anbefaler at det gjøres gjennom en revisjon.

På bakgrunn av utvalgets forslag oppsummeres Oslo kommunes anbefalinger til forbedring av fag, ferdigheter og kompetanser i dagens og framtidens skole:

- Nasjonale kompetansemål operasjonaliseres og fordeles per årstrinn, men må være både tilstrekkelig overordnet og tilstrekkelig konkrete med hensyn til forventet kunnskapsinnhold i opplæringen.
- For å fremme økt læringsutbytte hos elevene og styrke tilpasset opplæring, må dybdelæring og progresjon komme tydeligere fram av kompetansemålene og de grunnleggende ferdighetene.
- Det støttes at arbeidet i skolene vektlegger sterkere det utvalget omtaler som fagovergripende kompetanser, blant annet elevenes selvregulerte læring, deltakelse, kritisk tenkning og innovasjon. Dette kan oppnås innenfor rammen av dagens læreplaner, eventuelt ved en justering av kompetansemål, men uten at de fagspesifikke kompetansekravene vekkes.
- De sosiale og emosjonelle kompetansene må arbeides med systematisk og strukturert, men ikke integrert i mål for fagkompetanse og ikke som gjenstand for vurdering.
- Fellesbetegnelsen *grunnleggende ferdigheter* opprettholdes og styrkes i opplæringen.
- I tillegg til nasjonale prøver i lesing og regning på 5., 8. og 9. årstrinn, og engelsk på 5. og 8. årstrinn, bør det innføres nasjonal prøve i regning på Vg1, for å fange opp elever i risikozonen.
- Det utarbeides nye statlige kartleggingsprøver i lesing og regning på 1.-3. årstrinn hvert annet år.
- En time med fysisk aktivitet hver dag innføres på 1.-10. årstrinn.
- Lærere dyktiggjøres til å sette pålitelig, rettferdig og likeverdig sluttvurdering, gjennom felles krav til vurdering av elevenes nivå, skoleringer og veiledningsmateriell.
- Skolenes arbeid med å ivareta forskriftens krav til underveisvurdering styrkes, med et særlig fokus på læringsfremmende tilbakemeldinger.
- Læreres verdifulle tid til å planlegge, gjennomføre og evaluere undervisning må skjermes og prioriteres. Implementering av nye fag og læreplaner, samt lokalt læreplanarbeid er svært ressurskrevende og går på bekostning av læreres tid å følge opp elevers læring.

Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning

Anniken Hauglie

Vedlegg: Høringsbrev fra Kunnskapsdepartementet